

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „БАНКОВО РЕГУЛИРАНЕ И НАДЗОР“

ЗА СПЕЦ: „Банкиране и застраховане“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, т.ч.:		
ЛЕКЦИИ	30	2
УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Недялко Вълканов)

2.
(гл. ас. д-р Пламен Джапаров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината формира знания, свързани с основните принципи на банковото регулиране и осигуряването на ефективен надзор. Темите от лекционния курс разширяват придобитите до момента познания по отношение на фундамента на банковото регулиране, значимостта на системния риск и макропруденциалните регулаторни подходи, позиционирането на регулаторните структури, изграждането на системи за осигуряване на нормативно съответствие и вътрешен контрол в банките. Създават се нови умения за разбиране на принципите, заложените в актуалните регулации за капитал и ликвидност, макропруденциалните инструменти, регулациите при търговията с финансови инструменти, регулирането на необанките и отвореното банкиране, новата значимост на нефинансовите рискове. Акцент е поставен върху Европейската система за финансов надзор и правомощията на БНБ в рамките на Европейския банков съюз. Дисциплината изгражда граждански и предприемачески компетентности.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ПРИНЦИПИ НА БАНКОВОТО РЕГУЛИРАНЕ		3	3	
1.1.	Банковото регулиране като част от регулирането на финансовия сектор.			
1.2.	Същност, принципи и цели на банковото регулиране.			
1.3.	Базисен инструментариум.			
ТЕМА 2. СИСТЕМНА ЗНАЧИМОСТ НА БАНКОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ		2	2	
2.1.	Системен риск.			
2.2.	Системно значими финансови институции.			
2.3.	Методология на Съвета за финансова стабилност и критерии на Европейския съвет за системен риск за системна значимост.			
ТЕМА 3. МАКРОПРУДЕНЦИАЛНО РЕГУЛИРАНЕ		3	3	
3.1.	Регулиране на микро и макро равнище.			
3.2.	Макропруденциално регулиране.			
3.3.	Макропруденциален инструментариум.			
ТЕМА 4. СТРЕС ТЕСТОВЕ НА БАНКОВИЯ СЕКТОР		2	2	
4.1.	Предистория и същност.			
4.2.	Методология на Европейския банков орган.			
4.3.	Видове стрес тестове.			
ТЕМА 5. СТАНДАРТИ ЗА МИНИМАЛЕН КАПИТАЛ И ЛИКВИДНОСТ		3	3	
5.1.	Еволюция на базелските капиталови стандарти.			
5.2.	Капиталовото споразумение „Базел 3“.			
5.3.	Европейска капиталова директива.			
5.4.	Капитал от първи и втори ред и капиталови буфери.			
5.5.	Коефициент за ливъридж.			
5.6.	Коефициенти за ликвидност.			
5.7.	Преход към Базел 4.			

ТЕМА 6. РЕГУЛИРАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ		2	2	
6.1.	Глобалната финансова криза от 2007-2008 г. и регулаторният провал.			
6.2.	Посткризисни регулации за надзор над търговията с високорискови финансови инструменти от страна на банковите институции.			
6.3.	Ключови регулаторни стандарти.			
ТЕМА 7. РЕГУЛИРАНЕ НА ОТВОРЕНОТО БАНКИРАНЕ		2	2	
7.1.	Необанки и виртуални платежни системи.			
7.2.	Европейската платежна регулация PSD.			
7.3.	Многофакторна идентификация и механизми за защита от измами			
ТЕМА 8. РЕГУЛАТОРНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ		2	2	
8.1.	Модели за изграждане на регулаторни структури.			
8.2.	Позициониране на банковите регулатори във водещите икономики.			
8.3.	Надзор над финансовите конгломерати в ЕС.			
ТЕМА 9. ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР		3	3	
9.1.	Структура на европейската система за финансов надзор.			
9.2.	Единен механизъм за реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници в ЕС.			
9.3.	Европейски банков съюз.			
9.4.	Надзорни компетенции на БНБ в рамките на Европейския банков съюз.			
ТЕМА 10. НОРМАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ В БАНКИТЕ		3	3	
10.1.	Compliance функция.			
10.2.	Позициониране на compliance дейностите в банковата организация			
10.3.	Високотехнологични compliance решения.			
ТЕМА 11. СИСТЕМА ЗА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ		3	3	
11.1.	Същност на системата за вътрешен контрол.			
11.2.	Равнища на вътрешния контрол.			
11.3.	Механизъм за постоянен контрол.			
11.4.	Вътрешен одит.			
ТЕМА 12. СЪВРЕМЕННИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД БАНКОВОТО РЕГУЛИРАНЕ И НАДЗОР		2	2	
12.1.	Регулиране на финтех индустрията и бигтех компаниите.			
12.2.	Новата значимост на нефинансовите рискове.			
12.3.	Регулаторни и надзорни технологии.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

Но. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Междинен тест	1	20
1.2.	Практически казус	1	20
1.3.	Индивидуално задание за текущ контрол	1	20
Общо за семестриалното оценяване:		3	60
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	60
Общо за сесийното оценяване:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		4	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2019). Compliance в помощ на финансовото регулиране. Варна: Наука и икономика.
2. Миланова, Ем. (2014). Регулации и управление на риска. С: Издателство на УНСС.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Башов, С. (2023). Правен режим на надзора върху банковата дейност. Ciela.
2. Dill, A. (2020). Bank Regulation, Risk Management, and Compliance Theory, Practice, and Key Problem Areas, Routledge.
3. Poule, J-B, A. Kannan, N. Spitz et. al. (2024). EU Banking and Financial Regulation. Elgar Financial Law and Practice series.
4. Schooner, M., M. Taylor (2010). Global Bank Regulation. Principles and Policies. Elsevier.
5. Vachkov, St., N. Valkanov (2021). Regulation, Competition and Partnership in the Financial Sector. Izvestiya. Journal of Varna University of Economics, No 3, Vol. 65, pp. 259-276.

Април 2024 г.